

Zadeva C-660/23**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

9. november 2023

Predložitveno sodišče:

Hof van Cassatie (Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

5. oktober 2023

Tožeča stranka:

Intervlees NV

Tožena stranka:

Sump & Stammer GmbH

Predmet postopka v glavni stvari

Postopek v glavni stvari se nanaša na spor med družbo Intervlees SA, belgijsko uvoznico in izvoznico mesnih izdelkov na debelo (v nadaljevanju: tožeča stranka), in družbo Sump & Stammer GmbH, nemškimi trgovcem na debelo s hrano (v nadaljevanju: tožena stranka), ker je tožena stranka zunajsodno odstopila od pogodbe in ker ni hotela prevzeti pošiljk mesa.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Ta predlog na podlagi člena 267 PDEU se nanaša na vprašanje, ali se „stabilizacijsko obdobje“ iz točke 4 poglavja VII oddelka I Priloge III k Uredbi št. 853/2004 nanaša le na kratko obdobje po zakolu, v katerem se meso ohladi, in torej ne zajema nadaljnega obdobja ohlajevanja, tako da se meso, namenjeno za zamrzovanje, po zorenju ne more več zamrzniti.

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali je treba določbo točke 4 poglavja VII oddelka I Priloge III k Uredbi št. 853/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o posebnih higienskih pravilih za živila živalskega izvora razlagati tako, da se stabilizacijsko obdobje nanaša le na kratko obdobje po zakolu, v katerem se meso ohladi, da se dosežeta zahtevani pH- in toplotna stabilizacija, tako da je treba meso, namenjeno za zamrzovanje, nato brez nepotrebnega odlašanja zamrzniti, in da torej ne zajema nadaljnega obdobja ohlajevanja, namenjenega nadaljnjemu zorenju mesa, tako da se meso, namenjeno za zamrzovanje, po zorenju ne more več zamrzniti?

Navedena načela mednarodnega prava

Doktrina „Act of State“ ali prepoved, da sodišče države sodišča presoja veljavnost oblastvenih dejanj druge države, kot je določena v običajnem pravu kot dokaz splošne prakse, ki je priznana kot pravo in je vir mednarodnega javnega prava (v nadaljevanju: doktrina „Act of State“)

Navedene določbe prava Unije

Členi 26 in od 28 do 37 PDEU

Člen 3(1) Uredbe št. 853/2004 (v nadaljevanju: Uredba št. 853/2004)

Točka 4 poglavja VII oddelka I Priloge III k Uredbi št. 853/2004

Uvodne izjave 2, 4 in 9 Uredbe št. 853/2004

Uvodna izjava 4 Uredbe št. (ES) št. 558/2010

Uredba (ES) št. 178/2002

Uredba (ES) št. 852/2004

Oddelek 5.4 obvestila Evropske komisije o smernicah EU o doniranju hrane (2017/C 361/01): obvestilo o doniranju hrane)

Navedene določbe nacionalnega prava

Člena 8.17 in 8.18 Burgerlijk Wetboek (civilni zakonik) (prej členi 1319, 1320 in 1322 Oud Burgerlijk Wetboek (stari civilni zakonik))

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Stranki sta sklenili pogodbo, v skladu s katero naj bi tožeča stranka toženi stranki na zahtevo dobavljala velike pošiljke mesa. Gre za meso, ki je bilo predhodno ohlajeno („ex chilled“), da bi dozorelo in postalo mehkejše, in ki je bilo po zorenju zamrznjeno. Tožeča stranka je 8. maja 2019 toženi stranki dobavila pošiljko mesa, namenjeno italijanskemu sektorju križarjenj. Tožena stranka je meso prodala nemški družbi, ki je bila del italijanske družbe. Italijanski organi so dobavo zavrnilo, ker naj ne bi bila skladna s sanitarnimi standardi iz točke 4 poglavja VII oddelka I Priloge III k Uredbi št. 853/2004, ker meso ni bilo zamrznjeno brez nepotrebnega odlašanja po stabilizacijskem obdobju, temveč šele po ohlajevanju, ki je bilo namenjeno zorenju, zaradi česar naj ne bi moglo biti namenjeno za evropski trg. Tožena stranka je pozneje zunajsodno odstopila od pogodbe in zavrnila prevzem nadaljnjih pošiljk mesa „ex chilled“. Tožeča stranka je nato od tožene stranke zahtevala povrnitev škode, ker je bila prisiljena pošiljke mesa prodati tretji osebi po nižji ceni. Tožena stranka pa je od tožeče stranke zahtevala povrnitev škode zaradi dobave blaga, neskladnega s tržnimi zahtevami, ker naj meso ne bi bilo primerno za prehrano ljudi v Evropski uniji.
- 2 Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout (gospodarsko sodišče v Antwerpnu, oddelek v Turnhoutu, Belgija) je s sodbo z dne 17. junija 2021 oba zahtevka zavrnilo kot neutemeljena.
- 3 Hof van beroep Antwerpen (višje sodišče v Antwerpnu, Belgija) je v pritožbenem postopku pritožbo tožeče stranke zavrnilo kot neutemeljeno, nasprotni pritožbi tožene stranke pa je ugodilo. Pritožbeno sodišče je presodilo, da se pojem „stabilizacijsko obdobje“ nanaša na obdobje, ki je potrebno, da se doseže zahtevana pH-stabilizacija mesa, preden se to zamrzne, obdobje zorenja pa je obdobje, ki je potrebno, da se meso zmehta. Po njegovem mnenju teh dveh obdobji ni mogoče enačiti. Meni, da je z Uredbo št. 853/2004 izrecno določeno, da je treba meso, namenjeno za zamrzovanje, zamrzniti brez nepotrebnega odlašanja. V skladu z dopisom generalnega direktorata Evropske komisije za zdravje in varnost hrane z dne 20. junija 2019 naj bi to pomenilo v „nekaj dneh“. Tožeča stranka naj bi kot specializirano podjetje za uvoz in izvoz mesa na debelo vedela ali bi morala vedeti, da „ex chilled“ meso, ki je bilo pozneje zamrznjeno, ne more biti namenjeno za evropski trg, saj naj tako meso ne bi bilo primerno za prehrano ljudi in naj bi bilo z Uredbo št. 853/2004 izrecno prepovedano.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 4 Stranki se ne strinjata o razlagi pojma „stabilizacijsko obdobje“. Tožeča stranka trdi, da pojem „obdobje zorenja“ spada v pojem „stabilizacijsko obdobje“. Po njenem mnenju pojem „stabilizacijsko obdobje“ ni opredeljen v Uredbi št.

853/2004, ki ne prepoveduje izrecno zamrzovanja ohlajenega mesa po suhem zorenju, tako da naj bi zanj veljal prosti pretok blaga. Pritožbeno sodišče naj bi s tem, da se je omejilo na dobesedno/slovnično razlago pojma „stabilizacijsko obdobje“, kršilo hierarhično nadrejena pravila – člene 26 in od 28 do 37 PDEU. Poleg tega naj bi zgoraj navedeni dopis generalnega direktorata Evropske komisije za zdravje in varnost hrane nastal po sprejetju Uredbe št. 853/2004, zato ga ni mogoče šteti za del pripravljalnega gradiva, iz katerega bi bilo mogoče sklepati na voljo zakonodajalca. Poleg tega naj bi bilo v tem dopisu navedeno, da se stabilizacijsko obdobje „nekaj dni“ v primeru suhega zorenja (*dry-ageing*) ne uporablja. Ker pritožbeno sodišče tega ni upoštevalo, naj ne bi upoštevalo dokazne vrednosti tega akta. Nazadnje, pritožbeno sodišče naj bi odločitev italijanskih organov preučilo z vidika Uredbe št. 853/2004 in – napačno – ugotovilo, da so ravnali v skladu s to uredbo. S tem naj bi kršilo doktrino „Act of State“, v skladu s katero sodišče države sodišča ne more presojati veljavnosti ravnanj druge države, če so opravljena pri izvajanju javne oblasti te države, spadajo v njeno pristojnost in so v skladu z mednarodnim pravom.

- 5 Tožena stranka meni, da obdobje zorenja ni zajeto v stabilizacijskem obdobju in da se zato meso, potem ko je dozorelo, ne sme zamrzniti za namene dajanja na evropski trg. Dobavljeno blago naj bi imelo skrito napako, zato naj bi zakonito odstopila od pogodbe.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 6 Predložitveno sodišče meni, da pojem „stabilizacijsko obdobje“ ni opredeljen niti v Uredbi št. 853/2004 niti v pripravljalnem gradivu niti v drugi upoštevni zakonodaji Unije. Zato ni jasno, ali se to stabilizacijsko obdobje nanaša le na kratko obdobje po zakolu, v katerem se meso hladi v skladu z zahtevami iz točke 1 poglavja VII oddelka I Priloge III k Uredbi št. 853/2004, dokler se ne dosežeta pH- in temperaturna stabilizacija, tako da je treba meso takoj po tem zamrzniti, ali pa zajema tudi nadaljnje obdobje ohlajevanja, potrebno za nadaljnje zorenje, tako da se meso tudi po tem zorenju še vedno lahko zamrzne.
- 7 Člen 3(1) Uredbe št. 853/2004 določa, da nosilci živilske dejavnosti ravnajo med drugim v skladu z določbami Priloge III. V uvodni izjavi 2 Uredbe št. 853/2004 je navedeno, da lahko nekatera živila pomenijo posebno nevarnost za zdravje ljudi, zaradi česar je treba določiti posebna higienska pravila. To še zlasti velja za živila živalskega izvora, v katerih so pogosto ugotovljena mikrobiološka in kemijska tveganja. Iz uvodne izjave 4 je razvidno, da je najpomembnejše javno zdravje. V skladu z uvodno izjavo 9 je cilj Uredbe zagotavljanje visoke ravni varovanja potrošnikov glede varnosti živil zlasti tako, da za nosilce živilske dejavnosti v vsej Uniji veljajo ista pravila, in zagotavljanje pravilnega delovanja notranjega trga s proizvodi živalskega izvora. Nazadnje, v skladu z uvodno izjavo 4 Uredbe (ES) št. 558/2010 se z zamrzovanjem takoj po zakolu in ohlajevanju zmanjša rast bakterij, zato je treba tudi meso perutnine in lagomorfov, namenjeno za zamrzovanje, zamrzniti nemudoma po zakolu in ohlajevanju. Tudi v obvestilu o doniranju hrane

se napotuje na higiensko potrebo, da se živila živalskega izvora, namenjena za zamrzovanje, po proizvodnji zamrznejo brez nepotrebne odlašanja.

- 8 Sodišče je v sodbi z dne 2. maja 2019, T. Boer & Zonen (C-98/18, EU:C:2019:355, točki 44 in 47), ob razlagi točk 1 in 3 poglavja VII oddelka I Priloge III k Uredbi št. 853/2004 poudarilo, da je glavni cilj predpisov s področja higiene zagotoviti visoko raven varstva potrošnikov v zvezi z varnostjo hrane. Glede na to in glede na besedilo zadevnih določb je Sodišče razsodilo, da jih je treba razlagati tako, da je treba ohlajevanje mesa po zakolu izvesti v prostorih klavnice, dokler to v vseh delih ne doseže temperature, ki ne presega 7 °C, preden se pretovori v tovornjak hladilnik.
- 9 Razlaga, v skladu s katero se stabilizacijsko obdobje nanaša izključno na kratko obdobje ohlajevanja po zakolu, ki je potrebno, da se dosežeta pH- in toplotna stabilizacija, tako da je treba meso, namenjeno za zamrzovanje, zamrzniti takoj za tem in da do zamrzovanja ne more priti po zorenju, se zdi najbolj skladna z glavnim ciljem navedenih higienskih predpisov iz prava Unije, da se zagotovi visoka raven varovanja javnega zdravja. Očitno je, da imata nizozemski in italijanski organ za varnost hrane nasprotujoči si stališči glede možnosti, da se meso, ohlajeno zaradi zorenja, zamrzne. Glede na ta različne poglede razlaga točke 4 poglavja VII oddelka I Priloge III k Uredbi št. 853/2004 ni tako očitna, da ne bi mogel obstajati razumen dvom, tako da je treba predložiti zgoraj navedeno predhodno vprašanje.

DELOVNI DOKUMENT